

СТ А Н О В И Щ Е

От: *от доц. д-р Паунита Михайлова Петрова, Институт за държавата и правото при Българската академия на науките, научна специалност: Международно право и международни отношения*

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Международно право“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Екатерина Чуракова**

Тема на дисертационния труд: **„Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States“**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1366/28.05.2026 г. на Заместник-ректора по научноизследователската дейност на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Екатерина Чуракова се е обучавала по докторска програма „Международно право“ към катедра „Международно право и право на ЕС“ на Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство по професионално направление 3.6. Право. Съгласно Заповед № 1546/07.06.2022 г. на ректора на УНСС тя е зачислена в докторантура на самостоятелна подготовка със срок на обучение три години, считано от 12.05.2022 г. до 12.05.2025 г. Научен ръководител на докторанта е проф. д-р Диана Петрова Ковачева.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е с обем 214 страници и се състои от увод, четири глави, заключение и библиография. Структурата на изследването е логически последователна и съответства на поставените цели и задачи.

Темата е актуална както от теоретична, така и от практическа гледна точка. През последните години климатичните промени и повишаването на морското равнище поставят въпроса за бъдещето на малките островни държави и за възможността от частична или пълна загуба на тяхната територия. Това поражда редица сложни международноправни проблеми, свързани с държавността, суверенитета, международноправната правосубектност, морските пространства и статуса на засегнатото население.

Целта на изследването е ясно формулирана и е насочена към анализ на международноправните последици от изчезването на държавни територии вследствие на климатичните промени и към търсене на възможни правни механизми за преодоляване на възникващите проблеми.

Предметът на изследването е правилно определен и обхваща международноправните норми, принципи и доктринални подходи, свързани с изчезването на държавни територии, продължаването на държавността и защитата на засегнатото население.

Дисертантът използва значителен обем англоезична литература, международноправни актове, документи на международни организации, съдебна практика и доктринални изследвания. Библиографията е богата и съответства на спецификата на темата.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд притежава редица научни достойнства, които обуславят неговата актуалност и значимост както от теоретична, така и от практическа гледна точка.

Сред положителните страни на дисертационния труд е систематизирането на съществуващите международноправни подходи към един сравнително нов и все още недостатъчно изследван проблем. Темата се отличава със своя комплексен характер, тъй като обхваща въпроси от различни области на международното право, свързани с държавността, суверенитета, международната правосубектност, правния режим на морските пространства, статуса на населението и защитата на правата на човека в условията на климатични промени.

Дисертантът разглежда последователно значението на територията като елемент на държавността, възможните последици от нейното изчезване за международноправната правосубектност на държавите, въпросите, свързани с климатично обусловената миграция, както и различни възможни решения *de lege ferenda*. Структурата на изследването е логически последователна и позволява постепенното разгръщане на основната изследователска теза.

Особено внимание заслужава анализът на различните доктринални позиции относно възможността за продължаване на държавността при пълна загуба на територия, както и разглеждането на концепции като държавност без територия, *ex situ* правителство и дигитална държавност. Следва да бъде отбелязан и стремежът на дисертанта да търси практически приложими решения на разглежданите проблеми, включително чрез анализ на различни модели за запазване на международноправната правосубектност и държавната приемственост.

Положително следва да се оцени и използваната методология на изследването. В дисертационния труд последователно са приложени нормативноправният, доктриналният, сравнителноправният и казусният метод, които позволяват многоаспектно разглеждане на поставените проблеми. Подбраните методи са адекватни на предмета и целите на изследването и създават необходимата методологична основа за направените изводи.

Следва да се отбележи, че впечатление прави доброто познаване на международноправната доктрина, относимите международноправни актове и съвременните научни дискусии по темата, както и стремежът на дисертанта да съчетае класическия международноправен анализ с актуалните предизвикателства, породени от климатичните промени. Считам, че поставените в дисертационния труд цел и задачи са изпълнени, а основната изследователска теза е последователно защитена и аргументирана.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам по същество заявените от дисертанта научни и научно-приложни приноси.

Сред по-съществените приноси на дисертационния труд могат да бъдат открити:

- систематизирането и комплексното изследване на международноправните последици от изчезването на държавни територии вследствие на климатичните промени;
- анализът на възможността за продължаване на държавността и съхраняване на международноправната правосубектност при пълна или частична загуба на територия;
- изследването на международноправния статус на населението на застрашените от изчезване държави, включително проблемите, свързани с климатично обусловеното разселване и защитата на засегнатите лица;
- анализът и оценката на различни модели за запазване на

държавността и международноправната правосубектност при изчезване на държавна територия, включително концепциите за държавност без територия, *ex situ* правителство и дигитална държавност;

- формулирането и обсъждането на възможни решения *de lege ferenda* за адаптиране на международното право към последиците от климатичните промени и риска от изчезване на държавни територии.

Считам, че приносите са предимно научни, като същевременно притежават и научно-приложни измерения. Те са пряко свързани с една от актуалните съвременни международноправни проблематики и допринасят за по-задълбоченото изследване на въпросите, свързани с държавността, международноправната правосубектност и защитата на населението в условията на климатични промени. Особена стойност на труда е стремежът да бъдат разгледани в тяхната взаимовръзка различни международноправни аспекти на проблема и да бъдат анализирани възможностите за съхраняване на държавността и международноправната правосубектност при загуба на държавна територия.

В този смисъл приносите на труда могат да бъдат оценени като значими както от теоретична, така и от практическа гледна точка. Трудът е насочен към изясняването на въпроси, по които все още липсват общоприети решения както в международноправната теория, така и в международната практика. Той обогатява научните изследвания по една сравнително нова и динамично развиваща се проблематика и създава добра основа за бъдещи разработки в тази област.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертационния труд са представени три публикации, посветени на различни аспекти на международноправните последици от изчезването на държавни територии вследствие на климатичните промени. Те разглеждат въпроси, свързани със съхраняването на държавността на потъващите островни държави, международноправните последици от изчезването на държавна територия и възможните правни подходи за преодоляване на възникващите проблеми. Публикациите кореспондират със съдържанието на дисертационния труд и отразяват основни резултати от проведеното изследване.

Наред с публикациите по темата на дисертацията е представена и по-ранна публикация, посветена на конфликта в Мианмар и неговото значение в контекста на съвременното китайско-американско съперничество. Макар да не е непосредствено свързана с предмета на

настоящото дисертационно изследване, тя свидетелства за траен интерес на дисертанта към международноправната и политическата проблематика.

Считам, че представените публикации са достатъчни по обем и съдържание и осигуряват необходимата публичност на резултатите от научното изследване. Те показват способност за самостоятелна научна работа, умение за анализ на актуални международноправни въпроси и последователност в научните интереси на дисертанта. Въз основа на това приемам, че количествените и качествените показатели относно публикационната дейност са изпълнени.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд, неговата структура, поставените цели и задачи, използваната методология и основните резултати от изследването.

Представените научни и научно-приложни приноси съответстват на съдържанието на дисертацията. Авторефератът изпълнява своето предназначение да представи синтезирано основните положения на труда.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Наред с безспорните достойнства на дисертационния труд могат да бъдат отправени и някои препоръки за бъдещо развитие на изследването.

На първо място, заслужава по-задълбочено разработване на концепцията за държавност без територия, включително въпросите за упражняването на държавната власт, юрисдикцията и международното представителство при липса на територия.

На второ място, интерес представлява по-нататъшното изследване на международноправните последици за морските пространства и свързаните с тях суверенни права при пълно или частично изчезване на държавна територия вследствие на климатичните промени.

Посочените препоръки не намаляват научните достойнства на дисертационния труд и следва да бъдат разглеждани като възможни насоки за по-нататъшно развитие на научните изследвания на дисертанта в тази актуална и перспективна област на международното право.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема „Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States“ представлява самостоятелно научно изследване по актуален и значим международноправен проблем. Трудът съдържа резултати с научен и научно-приложен характер и отговаря на изискванията на Закона за

развитие на академичния състав в Република България.

Въз основа на изложеното давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Екатерина Чуракова образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Международно право“.

Дата: 22.06.2026г.
Гр. София

Подпис:

STATEMENT

By: *Assoc. Prof. Dr Paunita Mihaylova Petrova, Institute of State and Law at the Bulgarian Academy of Sciences, research specialism: International Law and International Relations*

Re: a doctoral thesis for the award of the academic and scientific degree **of 'Doctor'** in the scientific discipline of 'International Law' at the University of National and World Economy.

Author of the doctoral thesis: ***Ekaterina Churakova***

Title of the doctoral thesis: ***'Analysis of the International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States'***

Basis for submitting this opinion: membership of the academic jury for the defence of the doctoral thesis in accordance with Order No. 1366 of 28 May 2026 issued by the Vice-Rector for Research at the University of National and World Economy.

9. Information about the doctoral candidate

The doctoral candidate, Ekaterina Churakova, studied on the doctoral programme in 'International Law' at the Department of International and EU Law, Faculty of Law, University of National and World Economy, within professional field 3.6. Law. Pursuant to Order No. 1546 of 7 June 2022 issued by the Rector of UNWE, she was enrolled in a self-directed doctoral programme with a duration of three years, from 12 May 2022 to 12 May 2025. The doctoral candidate's supervisor is Prof. Dr Diana Petrova Kovacheva.

10. General description of the submitted doctoral thesis

The submitted doctoral thesis comprises 214 pages and consists of an introduction, four chapters, a conclusion and a bibliography. The structure of the research is logically coherent and corresponds to the stated aims and objectives.

The topic is relevant from both a theoretical and a practical perspective. In

recent years, climate change and rising sea levels have raised questions about the future of small island states and the possibility of a partial or complete loss of their territory. This gives rise to a number of complex issues under international law relating to statehood, sovereignty, legal personality under international law, maritime zones and the status of the affected population.

The aim of the study is clearly formulated and focuses on analysing the consequences under international law of the disappearance of state territories as a result of climate change, and on identifying possible legal mechanisms to address the emerging problems.

The subject matter of the study is correctly defined and covers the norms, principles and doctrinal approaches under international law relating to the disappearance of state territories, the continuity of statehood and the protection of the affected population.

The doctoral candidate draws on a substantial body of English-language literature, international legal instruments, documents of international organisations, case law and doctrinal studies. The bibliography is extensive and appropriate to the specific nature of the topic.

11. Assessment of the scientific and applied research results obtained

The thesis possesses a number of academic merits which determine its relevance and significance from both a theoretical and a practical perspective.

Among the positive aspects of the thesis is the systematisation of existing approaches under international law to a relatively new and as yet insufficiently researched problem. The topic is distinguished by its complex nature, as it covers issues from various fields of international law relating to statehood, sovereignty, international legal personality, the legal regime of maritime spaces, the status of the population and the protection of human rights in the context of climate change.

The author systematically examines the significance of territory as an element of statehood, the possible consequences of its disappearance for the legal personality of states under international law, issues relating to climate-induced migration, and various possible solutions *de lege ferenda*. The structure of the study is logically coherent and allows for the gradual unfolding of the main research thesis.

Particular attention should be paid to the analysis of the various doctrinal positions regarding the possibility of statehood continuing in the event of a complete loss of territory, as well as the examination of concepts such as deterritorialized statehood, *ex situ* government and digital statehood. The author's endeavour to seek practically applicable solutions to the problems under consideration should also be noted, including through an analysis of

various models for preserving legal personality under international law and state continuity.

The research methodology employed should also be viewed positively. The thesis consistently applies the normative-legal, doctrinal, comparative-legal and case-study methods, which allow for a multifaceted examination of the issues raised. The methods selected are appropriate to the subject matter and objectives of the research and provide the necessary methodological basis for the conclusions drawn.

It should be noted that the author demonstrates an impressive knowledge of international legal doctrine, the relevant international legal instruments and contemporary academic debates on the subject, as well as a commitment to combining classical international legal analysis with the current challenges posed by climate change. I consider that the aim and objectives set out in the thesis have been achieved, and that the main research thesis has been consistently defended and substantiated.

12. Assessment of the academic and applied academic contributions

I accept, in substance, the scientific and practical contributions claimed by the doctoral candidate.

Among the more significant contributions of the thesis, the following can be highlighted:

- the systematisation and comprehensive study of the consequences under international law of the disappearance of state territories as a result of climate change;
- the analysis of the possibility of maintaining statehood and preserving legal personality under international law in the event of total or partial loss of territory;
- an examination of the status under international law of the populations of states threatened with disappearance, including issues relating to climate-induced displacement and the protection of those affected;
- analysing and evaluating various models for preserving statehood and legal personality under international law in the event of the disappearance of state territory, including the concepts of deterritorialized statehood, ex situ government and digital statehood;
- the formulation and discussion of possible *de lege ferenda* solutions for adapting international law to the consequences of climate change and the risk of the disappearance of state territories.

I consider that the contributions are primarily academic, while also having practical applications. They are directly linked to one of the pressing

contemporary issues in international law and contribute to a more in-depth examination of matters relating to statehood, legal personality under international law and the protection of the population in the context of climate change. Of particular value in this work is the endeavour to examine, in their interrelationship, various aspects of the problem under international law and to analyse the possibilities for preserving statehood and legal personality under international law in the event of the loss of state territory.

In this sense, the contributions of this work can be regarded as significant from both a theoretical and a practical perspective. The work aims to clarify issues on which there are still no generally accepted solutions, either in international legal theory or in international practice. It enriches academic research on a relatively new and rapidly evolving set of issues and lays a solid foundation for future work in this field.

13. Assessment of the publications related to the thesis

Three publications on the subject of the thesis have been presented, each devoted to different aspects of the consequences under international law of the disappearance of state territories as a result of climate change. They examine issues relating to the preservation of statehood in sinking island states, the consequences under international law of the disappearance of state territory, and possible legal approaches to overcoming the problems that arise. The publications correspond to the content of the doctoral thesis and reflect the main findings of the research conducted.

Alongside the publications on the thesis topic, an earlier publication is also presented, devoted to the conflict in Myanmar and its significance in the context of contemporary Sino-American rivalry. Although not directly related to the subject of the present doctoral research, it demonstrates the doctoral candidate's sustained interest in issues of international law and politics.

I consider that the publications presented are sufficient in terms of both volume and content and ensure adequate dissemination of the research results. They demonstrate the ability to carry out independent research, a skill in analysing current issues in international law, and consistency in the doctoral candidate's research interests. On this basis, I conclude that the quantitative and qualitative criteria regarding publication activity have been met.

14. Assessment of the abstract

The abstract accurately reflects the content of the thesis, its structure, the objectives and tasks set, the methodology used and the main findings of the research.

The scientific and practical contributions presented correspond to the content of the thesis. The abstract fulfils its purpose of providing a summary of the main points of the thesis.

15.Critical comments, recommendations and questions

Alongside the indisputable merits of the thesis, some recommendations for the future development of the research may be made.

Firstly, the concept of statehood without territory deserves more in-depth exploration, including issues relating to the exercise of state authority, jurisdiction and international representation in the absence of territory.

Secondly, it would be of interest to conduct further research into the consequences under international law for maritime spaces and the associated sovereign rights in the event of the complete or partial disappearance of state territory as a result of climate change.

These recommendations do not detract from the academic merits of the thesis and should be regarded as possible guidelines for the further development of the author's research in this topical and promising area of international law.

16.Conclusion

The presented doctoral thesis on the topic 'Analysis of International Legal Consequences of the Disappearance of the Territories of States' constitutes an independent piece of academic research on a topical and significant issue in international law. The thesis contains findings of both a scientific and applied nature and meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

On the basis of the above, I give a positive assessment of the doctoral thesis and propose that the distinguished academic jury award Ekaterina Churakova the academic and scientific degree of 'Doctor' in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.6. Law, doctoral programme 'International Law'.

Date: 22 June 2026
Sofia

Signature: